

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 207/22

Luksemburgā, 2022. gada 20. decembrī

Svinot 70. gadadienu, Eiropas Savienības Tiesa pārdēvē dažas no savām ēkām

Par godu Tiesas un Vispārējās tiesas aizsargātajām vērtībām attiecīgās ēkas turpmāk sauks "Comenius", "Montesquieu", "Rocca" un "Thémis"

Tiesas A, B un C torņi turpmāk tiks dēvēti par "Comenius", "Montesquieu" un "Rocca".

Svinot 70. gadadienu, Eiropas Savienības Tiesa nolēma oficiāli piešķirt nosaukumus jaunākajām sava ēku kompleksa daļām, kas līdz tam joprojām tika apzīmētas ar burtiem. Turpmāk A, B un C torņus un piebūvi *Annexe C* sauks *Comenius*, *Montesquieu*, *Rocca* un *Thémis*.

Kopš iekārtošanās Kiršbergas plakankalnē (Luksemburgā) septiņdesmito gadu sākumā Tiesa ir vairākkārt paplašinājusies. Šo izvēršanos plašumā ir pamatojusi secīga jaunu dalībvalstu pievienošanās Eiropas Savienībai un tas, ka 1989. gadā tika izveidota otra tiesa, proti, Pirmās instances tiesa, kas ir pārtapusi par Vispārējo tiesu, kurā tagad darbojas pa diviem tiesnešiem no katras dalībvalsts.

Pirmā tieši Tiesas vajadzībām uzbūvētā un 1973. gadā atklātā celtne bija sākotnējā Tiesu pils (*Palais*). Kopš tā laika tās mītne ir vairākkārt paplašināta: vispirms ar trim pirmajiem paplašinājumiem pagājušā gadsimta 80. un 90. gados, pēc tam ar "Gredzenu" (*Anneau*), "Galeriju" (*Galerie*) un A un B torņiem 2008. gadā. Ar piekto paplašinājumu, proti, C torni, šis arhitektūras ansamblis tika papildināts 2019. gadā. Tagad viss mūsu iestādes personāls var strādāt vienuviet. 1990. gadā Tiesu pils piebūve *Annexe A* tika nodēvēta par godu **Erasmam (Erasmus)**; viņš tiek uzskatīts par pirmo eiropieti, kas sekmējis kultūru pulcēšanu ap humānistu ideāliem. 1992. gadā piebūve *Annexe B* tika nodēvēta **Tomasa Mora (Thomas More)** vārdā, godinot šo diženo Eiropas humānistu, viņa godīgumu un nelokāmo pārliecību cīņā pret ikvienu mēģinājumu aizskart brīvības.

Šo tradīciju Tiesa uztur vēl šodien, savu ēku nodēvēšanā vadoties pēc vērtībām, kuras tā aizstāv gan savā judikatūrā,

gan plašāk – kā Eiropas iestāde. Eiropas Savienības Tiesas priekšsēdētājs Kūns Lēnartss (*Koen Lenaerts*) uzskata, ka “ar šo vārdu izvēli vēlamies godināt Eiropas vai Justīcijas vēsturi. Esam arī gribējuši izvēlēties tās personības, kuras bijušas vienas no pirmajām cīņā par tādām Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūrā aizsargātajām vērtībām kā demokrātija un tiesiskums, cieņa pret daudzveidību, arī daudzvalodība, vienlīdzība zināšanu apguves iespējās un plašāk – iespēju vienlīdzība un sociālais taisnīgums”.

A tornis tagad tiek dēvēts par **torni Comenius**. Filozofs un pedagogs Jans Amoss Komenskis (*Jan Amos Komenský*), saukts arī par Komēniju (1592–1670), bija pirmais vispārpieejamas izglītības atbalstītājs. Pārliecināts, ka sociālā izaugsme jāgūst drīzāk izglītības, nevis izcelsmes ceļā, viņš cīnījās par vienlīdzīgām iespējām un izglītības pieejamību visiem neatkarīgi no turības, reliģiskās pārliecības vai dzimuma. Par mūsdienu izglītības pamatlicēju uzskatītais Komēnijs revolucionizēja arī metodes valodu apguvei – konkrēti, par zināšanu valodu atzītās latīņu valodas apguvei – tālab, lai sekmētu, ka to iemācās pēc iespējas lielāks skaits cilvēku. Viņa mācību grāmatas, kas tulkotas aptuveni piecpadsmit valodās, ilgāk nekā gadsimtu bija Eiropā visvairāk lietotās skolu grāmatas un tādējādi palīdzēja daudzvalodībai iegūt zināšanu atslēgas auru.

Godinot Komēniju, kurš apceļoja Eiropu, lai veicinātu lielāku atvērtību un vienādas iespējas valodu apguvē, Eiropas Savienības Tiesa ceļ godā daudzvalodības vērtības un apliecina cieņu tiem, kas ikdienā palīdz sargāt Eiropas valodisko bagātību.

B tornis pārtop par **torni Montesquieu**. Šarls Luī de Segondā, Labrēdas un Monteskjē barons (*Charles Louis de Secondat de la Brède, baron de Montesquieu*, 1689–1755), bija advokāts, tiesnesis un rakstnieks. Viņa slavenākais darbs “Par likumu garu” (*De l'esprit des lois*) tika publicēts 1748. gadā, proti, pēc tam, kad viņš vairākus gadus bija apceļojis Eiropu, pētot apmeklēto zemju politisko iekārtu, tautsaimniecību, klimatu, vēsturi un paražas. Monteskjē, kurš šā iemesla dēļ tiek uzskatīts ne tikai par vienu no pirmajiem salīdzinošo tiesību pētniekiem, bet arī par mūsdienu socioloģijas priekšgājējiem, ir pavēris ceļu jaunai valsts varu dalīšanai, kas balstīta gan uz šo varu savstarpēju nodalīšanu, gan uz to mijiedarbību, lai nodrošinātu to līdzsvaru. Tādējādi viņš ielika pamatus varas dalīšanas principam, kas vēl šodien tiek uzskatīts par ikvienas demokrātijas bāzi.

Izvēlēdamās Monteskjē vārdu tāpēc, ka viņa doma ir palīdzējusi kaldināt tiesu neatkarības principu, Eiropas Savienības Tiesa atgādina dalībvalstīm kopīgās vērtības, kas veido pašu Savienības kā autonomas tiesību sistēmas identitāti.

C tornis tagad tiek saukts par **torni Rocca**. Džustīna Roka (*Giustina Rocca*) tiek uzskatīta par vēsturē pirmo advokāti. Viņas vārds vēsturē ienācis ar kādu 1500. gada 8. aprīļa šķīrējtiesas spriedumu strīdā, kuru viņai tika uzticēts izspriest. Trani (*Trani*) pilsētu pārvaldošā Venēcijas vietvalža pilī Dž. Roka savu spriedumu pasludināja nevis latīniski – kā to mēdza darīt atbilstoši toreizējām paražām –, bet gan vernakulārajā jeb vietējā valodā, lai šo spriedumu padarītu skaidri saprotamu pasludināšanā klātesošajiem ļaudīm. Pēc tam viņa izsauca zaudējušo prāvnieku un pieprasīja samaksāt ierasto honorāru. Šādi laikmetā, kad sievietēm nebija pieejama nedz izglītība, nedz iespēja nodarboties ar tieslietām, viņa izrādīja vēlmi pēc līdztiesības ar vīriešiem, kuriem savukārt šādas prerogātas bija.

Džustīnas Rokas vārdā nodēvējot savu augstāko torni, Eiropas Savienības Tiesa atgādina, cik svarīga tai ir tiesību un taisnīguma pieejamība visiem, un no jauna apstiprina jau tās judikatūru caurstrāvojošo apņemšanos veicināt vienlīdzīgas iespējas.

Visbeidzot piebūve **Annexe C** tiek nosaukta **Temīdas (Thémis)** vārdā. Debesu un zemes dievu Urāna un Gajas meita Temīda (franciski – *Thémis*) grieķu mitoloģijā tiek uzskatīta par Taisnīguma dievieti. Būdamā Zevas sieva un padomdevēja, viņa sēž pie Zevas labās rokas un rūpējas par noteiktās kārtības ievērošanu. Kā imanentā Taisnīguma alegorija Temīda parasti tiek attēlota ar saviem atribūtiem, proti, svāriem un zobenu, dažkārt arī ar aizsietām acīm, kas apliecina objektivitāti. Sociālo kārtību, līdzsvaru un harmoniju simbolizējošie svāri ir pretmets zobenam, kurš savukārt apzīmē spriešanu un tiesu varu un kura divpusējais asmens, ko var vērst pret ikvienu strīda pusi, padara Temīdas nolēmumus izpildāmus. Temīda ir kļuvusi par universālu Taisnīguma tēlu. Temīdas vārda izvēle atbalso kopīgajās kultūras tradīcijās iedvesmu smēlušos Tiesas pirmo locekļu 1952. gadā pieņemto lēmumu Eiropas Ogļu un

tērauda kopienas (EOTK) tiesu varas iestādes logotipā izmantot Temīdas svarus un zobenu.

Ēka Annexe C, kas uzbūvēta 1992. gadā un kur mitinās Vispārējā tiesa, tagad tiek dēvēta Temīdas vārdā, proti, “Thémis”.

Dažādās ēku kompleksa vietās ir uzstādītas plāksnes, lai apmeklētāji varētu uzzināt, kāpēc ir izvēlēti tieši šie nosaukumi. Plākšņu atklāšana notika mūsu iestādes personāla klātbūtnē svinīgā sarīkojumā, ko ievadīja Tiesas priekšsēdētāja Kūna Lēnartsa uzruna.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Palieciēt ar mums!

